

SPRAWOZDANIE
z działalności
GRUPY KAPITAŁOWEJ
RAFako
w
Raciborzu

za rok zakończony
31 grudnia 2009 roku

22 marca 2010 roku

Spis treści

nr strony

1. Informacje ogólne	1
2. Organizacja grupy kapitałowej ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji.....	3
3. Ważniejsze zdarzenia związane z działalnością Grupy Kapitałowej w 2009 roku, a także po jego zakończeniu, aż do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego	4
3.1. W zakresie istotnych zamówień:	4
3.2. W zakresie innych, istotnych zdarzeń (umowy):.....	5
4. Ocena sytuacji gospodarczej i finansowej Grupy Kapitałowej.....	6
4.1. Przychody ze sprzedaży i ich struktura.....	6
4.2. Dostawy i usługi kompletacyjne oraz zakupy materiałów do produkcji	10
4.3. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	10
4.4. Koszty działalności operacyjnej i ich struktura oraz wynik brutto na sprzedaży	11
4.5. Pozostałe przychody i koszty operacyjne, wynik na operacjach finansowych.....	11
4.6. Dochody i ich struktura.....	12
4.7. Rentowność i zwrot z kapitału własnego.....	12
4.8. Płynność finansowa.....	13
4.9. Stan zadłużenia	14
4.10. Informacje o zaciągniętych i wypowiedzianych w danym roku obrotowym umowach dotyczących kredytów i pożyczek.....	14
4.11. Struktura finansowania aktywów	15
4.12. Aktywa trwałe	15
4.13. Wysokość i struktura kapitału własnego Grupy.....	17
5. Podstawowe zagrożenia i ryzyka związane z pozostałymi miesiącami roku obrotowego.....	17
5.1. Zewnętrzne i wewnętrzne czynniki istotne dla bieżących wyników finansowych oraz rozwoju Grupy ..	17
5.2. Podstawowe zagrożenia i ryzyka.....	18
6. Stanowisko zarządu dotyczące zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz.....	18
7. Sprawy sporne, postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	18
8. Zawarcie przez emitenta lub jednostkę od niego zależną jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązаныmi.....	18
9. Udzielenie przez jednostkę dominującą lub przez jednostkę od niej zależną poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji	19
10. Sytuacja kadrowa, zatrudnienie w Grupie Kapitałowej RAFAKO.....	19
11. Przedsięwzięcia z zakresu działalności rozwojowej i jakości.....	19
12. Przedsięwzięcia w zakresie komputeryzacji i zarządzania.....	19
13. Pozostałe informacje	20
14. Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej w 2010 roku	20
Oświadczenie Zarządu.....	23

Załączniki:

Nr 1	Zestawienie wskaźników za lata 2009 i 2008 rok
Nr 2	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku – struktura, zmiana stanów i dynamika
Nr 3	Skonsolidowany rachunek zysków i strat za lata 2009 i 2008
Nr 4	Struktura i dynamika skonsolidowanego wyniku brutto w 2009 i 2008 roku
Nr 5	Zestawienie udzielonych wewnątrz Grupy Kapitałowej w 2009 roku pożyczek długoterminowych
Nr 6	Zestawienie umów ubezpieczeniowych Grupy Kapitałowej obowiązujących na 31 grudnia 2009 roku
Nr 7	Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego w Grupie Kapitałowej RAFAKO w 2009 roku

1. Informacje ogólne

RAFAKO S.A. („jednostka dominująca”) obchodziła w 2009 roku jubileusz 60-lecia istnienia. Spółka powstała na mocy wydanej w dniu 31 grudnia 1949 roku decyzji Ministra Przemysłu Ciężkiego o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą „Fabryka Urządzeń Technicznych” z siedzibą w Raciborzu. Przedmiotem działalności nowo powstałego przedsiębiorstwa była produkcja kotłów parowych. Historia rozwoju RAFAKO S.A. jest też historią rozwoju polskiej energetyki.

Od początku działalności jednostka dominująca była głównym dostawcą kotłów dla krajowej energetyki oraz przemysłu. Sumaryczna moc kotłów produkcji RAFAKO S.A. stanowi znaczącą część zainstalowanej mocy polskiej energetyki zawodowej oraz energetyki przemysłowej. Do najważniejszych obiektów, które jednostka dominująca wyposażyla w kotły energetyczne należą m.in.: Elektrociepłownie Warszawskie, Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich, Zespół Elektrociepłowni Łódź, Zespół Elektrociepłowni Wybrzeże, Elektrociepłownia Zielona Góra, jak również elektrownie: Opole, Belchatów, Kozienice, Dolna Odra, Rybnik, Pątnów – Adamów - Konin, Turów oraz elektrownie wchodzące w skład Południowego Koncernu Energetycznego.

Kotły z cyrkulacyjną warstwą fluidalną RAFAKO S.A. zainstalowało w Elektrociepłowniach Żerań i Bielsko-Biała II, w Elektrowni Siersza oraz w Zakładach Farmaceutycznych Polpharma Starogard Gdański.

W 2008 roku został przekazany do eksploatacji blok 464 MW w Elektrowni Pątnów II, dla którego RAFAKO S.A., we współpracy z firmą SNC Lavalin, wykonało kocioł i instalację odsiarczania spalin. Budowa bloku energetycznego na parametry nadkrytyczne w Pątnowie jest pierwszą inwestycją tego typu zrealizowaną w Polsce, zarówno pod względem wysokości nakładów finansowych, jak i mocy prądowórczej. Dzięki wysokiej wydajności bloku energetycznego na parametry nadkrytyczne, o wiele niższa jest emisja do atmosfery szkodliwych gazów, głównie dwutlenku węgla

W trakcie realizacji pozostaje kontrakt na dostawę kotła dla nowego bloku nadkrytycznego o mocy 858 MW wyposażonego w instalację odsiarczania spalin dla Elektrowni Belchatów. Blok ten będzie również współpracował z pierwszą w Polsce pilotażową instalacją CCS wychwytywania i składowania CO₂.

W 2008 roku jednostka dominująca podpisała umowę na dostawę kotła olejowo – gazowego wraz z instalacją katalicznego odazotowania spalin dla firmy PKN ORLEN S.A. Realizacja inwestycji będzie pierwszą tego rodzaju w Polsce.

RAFAKO S.A. jest liderem w zakresie dużych instalacji odsiarczania spalin zainstalowanych w Polsce. Instalacje tego typu Spółka dostarczyła dla Elektrowni Jaworzno III, Elektrowni Belchatów, Elektrowni Pątnów, Elektrowni Ostrołęka „B”. W 2009 roku zostały podpisane kontrakty na budowę tego rodzaju instalacji również w Elektrociepłowni Siekierki i Dolna Odra. Realizowany od początku 2009 roku kontrakt na budowę instalacji mokrego odsiarczania spalin w Elektrowni Siekierki o wartości 489 milionów złotych jest jak dotąd największą ekologiczną inwestycją w Polsce i jednym z największych kontraktów realizowanych przez jednostkę dominującą w jej 60-letniej historii.

W latach 2007 – 2008 w Elektrociepłowni w Łodzi oraz w Elektrowni Skawina RAFAKO S.A. oddało do użytku wysokosprawne instalacje odsiarczania spalin wykonane metodą półsuchą. Technologia półsucha, mniej kosztowna niż metoda mokra, jest własnym inżynierskim rozwiązaniem jednostki dominującej.

Istotny w sprzedaży Grupy Kapitałowej RAFAKO jest udział sprzedaży zagranicznej (36,9% w 2009 roku). Największe wyprodukowane przez RAFAKO S.A. kotły pracują w elektrowniach w byłej Jugosławii, szereg dużych jednostek dostarczono do Chin, Turcji i Indii. Ważnym obiektem referencyjnym są kotły ze stacjonarnym złożem fluidalnym zainstalowane w Elektrowni Komorzany w Czechach.

RAFAKO S.A. jest również liczącym się na rynku europejskim dostawcą elementów kotłowych. Jej klientami są między innymi firmy z takich krajów jak: Niemcy, Czechy, Finlandia i Serbia.

Jednostka dominująca zdobywa także coraz silniejszą pozycję na zachodnioeuropejskim rynku kotłów do spalarni odpadów komunalnych, czego dowodem są podpisane przez RAFAKO S.A. w latach 2000 - 2008 kontrakty na dostawę kotłów do spalarni w Austrii, Belgii, Niemczech, Szwecji, Holandii oraz Wielkiej Brytanii.

W lutym 2009 roku w Elektrociepłowni Kielce uruchomiono nowy blok energetyczny pracujący w skojarzeniu z wykorzystaniem biomasy. Jest to jedna z pierwszych zrealizowanych tego typu inwestycji w kraju, a jednocześnie największa pod względem wydajności kotła na biomasę. Spalana w kotle biomasa zaliczana jest do odnawialnych źródeł energii, obok wiatru, wody czy słońca.

W oparciu o własne biuro projektowe i na bazie posiadanych licencji, jednostka dominująca rozwijała oraz w dalszym ciągu rozwija technologie kotłowe i technologie instalacji ochrony środowiska. Tradycyjną ofertę kotłową obejmującą kotły rusztowe i pyłowe poszerzono o kotły z cyrkulacyjnym i stacjonarnym złożem fluidalnym, a także o kotły odzyskowe. Do oferty RAFAKO S.A. wprowadzono również technologie mokrego, półsuchego i suchego odsiarczania spalin.

Od 2009 roku ofertę jednostki dominującej rozszerzono o urządzenia odpylające, obejmujące elektrofiltry i filtry workowe. W ciągu 2009 roku RAFAKO S.A. podpisało m.in. umowę o wartości około 60 milionów EUR na dostawę, montaż i uruchomienie dwóch elektrofiltrów dla elektrowni Westfalen w Niemczech i 2 elektrofiltrów dla elektrowni Eemshaven w Holandii, a także umowę na modernizację elektrofiltrów kotła BB-1150 bloków nr 5 i 6 w Elektrowni Bełchatów, o wartości około 79 milionów złotych.

Zakupiona w roku 2008 licencja firmy Siemens stwarza RAFAKO S.A. możliwość samodzielnego projektowania, produkcji, uruchamiania i sprzedaży kotłów typu BENSON na nadkrytyczne parametry pary, bez ograniczeń na całym świecie, niezależnie od ich konstrukcji, wielkości i spalanego paliwa. Jednostka dominująca ma prawo nie tylko stosować, ale też rozwijać tę technologię. Parametry nadkrytyczne oznaczają wysoką sprawność wytwarzania energii, bardziej ekonomiczne wykorzystanie paliw oraz mniejszą emisję szkodliwych substancji do atmosfery. Dla RAFAKO S.A. oznacza to niezależność w oferowaniu kompletnych rozwiązań technologii nadkrytycznej, począwszy od obliczeń i projektu podstawowego, poprzez produkcję i montaż, aż po uruchomienie obiektu.

W celu sprostania surowym normom ekologicznym dotyczącym redukcji tlenków azotu RAFAKO S.A. podpisała w listopadzie 2009 roku umowę licencyjną z firmą Termokimik Corporation SpA, dotyczącą budowy systemów katalitycznego odazotowania spalin (SCR). Zakupiona licencja umożliwi jednostce dominującej samodzielne projektowanie, produkcję, uruchomienie i sprzedaż systemów redukcji tlenków azotu NO_x w technologii katalitycznej, na rynku krajowym i zagranicznym, budowę systemów odazotowania spalin z kotłów energetycznych, instalacji termicznej utylizacji odpadów komunalnych i innych instalacji przemysłowych, niezależnie od ich konstrukcji, wielkości i spalanego paliwa.

Aktualnie oferta Grupy obejmuje:

- konwencjonalne kotły energetyczne i ciepłownicze z paleniskami: rusztowym, fluidalnym i pyłowym, na parametry pary pod i nadkrytyczne,
- kotły odzyskowe,
- kotły do termicznej utylizacji odpadów,
- instalacje odsiarczania spalin metodą suchą,
- instalacje odsiarczania spalin metodą półsuchą,
- instalacje odsiarczania spalin metodą mokrą,
- urządzenia odpylające (elektrofiltry, filtry workowe),
- paleniska i palniki piecowe, młyny, ruszty,
- młyny do przemiału węgla i ruszty dla kotłów o parametrach nadkrytycznych,
- diagnostykę, naprawy i modernizacje urządzeń kotłowych,
- produkcję elementów kotłów i elementów odpylaczy,
- produkcję konstrukcji stalowych i innych nieciśnieniowych części dla energetyki,
- produkcję urządzeń przeznaczonych do spalarni śmieci,
- produkcję wymienników ciepła.

Wszystkie dostarczone przez Grupę urządzenia znajdują się pod stałą opieką w zakresie serwisu i remontów. Grupa oferuje również modernizację poprawiającą parametry eksploatacyjne oraz zmniejszającą negatywny wpływ urządzeń na środowisko naturalne.

Posiadane certyfikaty potwierdzające stosowanie przez jednostki Grupy wymagań dotyczących PN-EN ISO 9001:2001, PN-EN ISO 14001:2005, Dyrektywy 97/23/UE mają na celu zapewnienie Klientów jednostki dominującej, że wytwarzane urządzenia ciśnieniowe odpowiadają technicznym wymogom bezpieczeństwa obowiązującym zarówno na rynku krajowym, zjednoczonym rynku Unii Europejskiej, jak i w USA. Wdrożenie wymagań EMAS w jednostce dominującej świadczy o ponadstandardowej dbałości o środowisko naturalne.

Posiadane przez Grupę technologie, moce produkcyjne i referencje umożliwiają kompleksową obsługę i zaspokojenie zmieniających się potrzeb klientów w branży energetycznej. Jednostki Grupy stale rozwijają myśl techniczną, głównie w dziedzinie kotłów na parametry nadkrytyczne i kotłów odzyskowych, które są stosowane w blokach energetycznych o wysokiej sprawności i niskiej emisji szkodliwych gazów.

2. Organizacja grupy kapitałowej ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji

W dniu 31 grudnia 2009 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO składała się z jednostki dominującej i pięciu jednostek zależnych działających w branży energetycznej i handlowej. W roku zakończonym 31 grudnia 2009 roku nastąpiły zmiany w składzie Grupy Kapitałowej.

W dniu 9 września 2009 roku jednostka dominująca otrzymała postanowienie Rejestru Handlowego Kantonu w Zurychu o rozwiązaniu spółki RAFAKO – HANDELS AG, ponieważ spółka nie wykazywała żadnej praktycznej działalności i żaden zasadny wniosek dla prawnego zachowania wpisu w ciągu wyznaczonego okresu czasu nie został złożony.

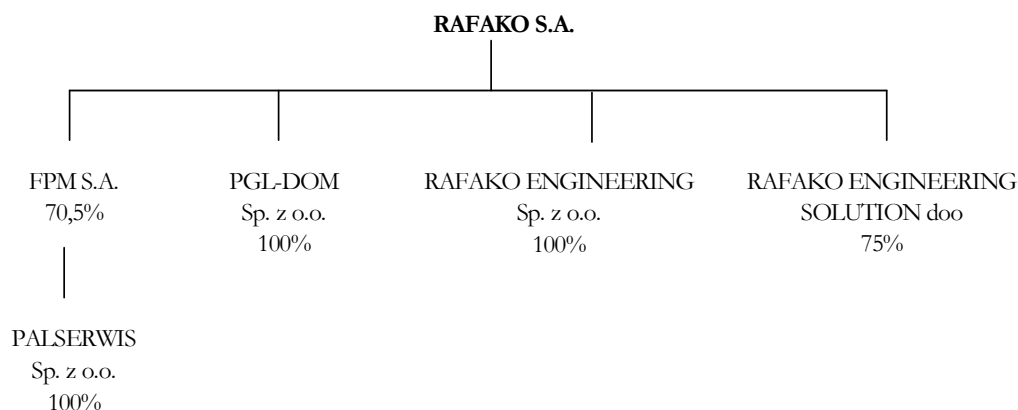
Na dzień 31 grudnia 2009 roku w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO, oprócz jednostki dominującej, wchodzi:

- Przedsiębiorstwo Gospodarki Lokalami PGL-DOM Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, ul. Bukowa 1. Jednostka dominująca posiada 100% w kapitale zakładowym spółki oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Przedmiot działalności: zarządzanie wspólnotami mieszkaniowymi,
- RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33. Jednostka dominująca posiada 100% w kapitale zakładowym spółki oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Przedmiot działalności: projektowanie budowlane, urbanistyczne, technologiczne,
- RAFAKO ENGINEERING SOLUTION doo. z siedzibą w Belgradzie, ul. Uciteljska 46. Jednostka dominująca posiada 75% w kapitale zakładowym spółki oraz 75% głosów na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Przedmiot działalności: projektowanie technologiczne łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska,
- FPM S.A. z siedzibą w Mikołowie, ul. Towarowa 11. Jednostka dominująca posiada 70,50% w kapitale zakładowym spółki oraz 70,50% głosów na Walnym Zgromadzeniu spółki. Przedmiot działalności: produkcja pieców, palenisk i palników piecowych,
- PALSERWIS Sp. z o.o. z siedzibą w Mikołowie, ul. Towarowa 11. Jednostka zależna FPM S.A. posiada 100% w kapitale zakładowym spółki oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Przedmiot działalności: produkcja pieców, palenisk i palników piecowych,
- Fabryka Elektrofiltrów ELWO S.A. w upadłości z siedzibą w Pszczynie, ul. Bielska 44. Jednostka dominująca posiada 95,26% w kapitale zakładowym ELWO S.A. w upadłości oraz 95,26% głosów na Walnym Zgromadzeniu spółki. Przedmiot działalności: produkcja elektrofiltrów, jednostka w upadłości.

Jednostka dominująca posiada 1 956 udziałów stanowiących 26,23 % w kapitale spółki SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. z siedzibą w Zhangjiakou, w prowincji Hebei w Chinach. Przedmiotem działalności spółki SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. jest produkcja małych kotłów parowych i wodnych oraz innych urządzeń energetycznych. Udział jednostki dominującej w kapitale zakładowym tego podmiotu na dzień 31 grudnia 2009 roku nie jest istotny z punktu widzenia oceny aktywów i pasywów oraz zysków i strat.

RAFAKO S.A. nie wchodzi w skład grupy kapitałowej żadnego innego podmiotu, gdyż żaden podmiot nie jest w stosunku do niej podmiotem dominującym. Należy jednak zaznaczyć, iż spółka LARIS INVESTMENTS Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie posiada 37,45% akcji zwykłych jednostki dominującej oraz spółka ELEKTRIM S.A. w upadłości z siedzibą w Warszawie posiada 12,47% akcji zwykłych jednostki dominującej.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku konsolidacją sprawozdań finansowych objęto następujące spółki:

3. Ważniejsze zdarzenia związane z działalnością Grupy Kapitałowej w 2009 roku, a także po jego zakończeniu, aż do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego

Spośród najważniejszych wydarzeń dotyczących działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO wymienić należy:

3.1. W zakresie istotnych zamówień:

- a. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą a PGE Elektrownią Belchatów S.A. na kwotę 323 milionów złotych, której przedmiotem jest budowa Instalacji Odsiarczania Spalin dla bloków nr 1 i 2 w Elektrowni Belchatów;
- b. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą i firmą PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. o wartości około 258 milionów złotych, której przedmiotem jest budowa instalacji odsiarczania spalin dla bloków 5 i 6 w Elektrowni Dolna Odra;
- c. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą i firmą Hitachi Power Europe GmbH o wartości około 60 milionów EUR, której przedmiotem jest dostawa, montaż i uruchomienie dwóch elektrofiltrów dla elektrowni Westfalen w Niemczech oraz dwóch elektrofiltrów dla elektrowni Eemshaven w Holandii;
- d. otrzymanie zamówienia pomiędzy jednostką dominującą i firmą Vattenfall Europe Generation AG & Co. KG o wartości około 13,5 miliona EUR, którego przedmiotem jest kompletna dostawa, montaż i uruchomienie elektrofiltra dla elektrowni Boxberg na bloku R w Niemczech;
- e. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą i firmą Alstom Power Sp. z o.o. o wartości 42,3 miliona złotych, której przedmiotem jest projekt i dostawa części ciśnieniowych dla modernizacji kotła 6 w Belchatowie;
- f. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą i firmą PGE Elektrownią Belchatów S.A. o wartości 37,2 miliona złotych, której przedmiotem jest modernizacja elektrofiltrów dla kotła BB-1150 Bloku nr 4 w Elektrowni Belchatów;
- g. zawarcie w okresie 2009 roku kilku umów pomiędzy jednostką dominującą i firmą ALSTOM POWER SYSTEM GmbH na łączną kwotę około 9,7 milionów EUR. Przedmiotem umowy o największej wartości wynoszącej 5,0 milionów EUR jest dostawa elementów ciśnieniowych dla elektrowni Westfalen w Niemczech;
- h. podpisanie aneksów do umowy zawartej przez jednostkę dominującą w roku 2006 i firmą Hitachi Power Europe GmbH, w wyniku czego wartość umowy wzrosła o 6,1 miliona EUR do ostatecznej wartości około 22,5 miliona EUR. Przedmiotem umowy jest produkcja części ciśnieniowej dla dwóch kotłów nadkrytycznych 2 x 820 MW w Elektrowni Moorburg w Niemczech;

- i. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą i firmą PGE Elektrownią Belchatów S.A. o wartości 78,9 miliona złotych, której przedmiotem jest modernizacja elektrofiltrów kotła BB-1150 bloków nr 5 i 6 w Elektrowni Belchatów;
- j. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą i firmą PKN ORLEN S.A. o wartości około 49 milionów złotych, której przedmiotem jest budowa „pod klucz” kotła na instalacji krakingu katalitycznego w PKN ORLEN S.A.;
- k. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą i Delegaturą Unii Europejskiej w Republice Serbii i Electric Power Industry of Serbia o wartości 10,8 miliona EUR, której przedmiotem jest modernizacja elektrofiltrów Bloku A6 i B2 w Elektrociepłowni Nikola Tesla – Obrenovac;
- l. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą i firmą CNIM ENGINEERS FZC o ostatecznej wartości 8,2 miliona EUR, której przedmiotem jest dostawa dwóch kotłów odzyskowych do instalacji termicznej utylizacji odpadów w BAKU w Azerbejdżanie;
- m. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą i Elektrownią „Kozienice” S.A. o wartości około 48 milionów złotych w dniu 27 stycznia 2010 roku, przedmiotem niniejszej umowy jest wymianie elektrofiltru bloku nr 10 w Elektrowni Kozienice w styczniu 2010 roku;
- n. zawarcie w okresie 12 miesięcy (od marca 2009 do marca 2010) kilku umów z firmą CNIM Constructions Industrielles de la Mediterranée na łączną kwotę około 17 milionów EUR. Przedmiotem umowy o największej wartości wynoszącej około 16,8 miliona EUR jest dostawa 3 kotłów odzyskowych do instalacji termicznej utylizacji odpadów komunalnych w Turynie (Włochy). Umowa została zawarta w marcu 2010 roku;
- o. podpisanie aneksu zwiększającego wartość, rozszerzającego zakres i wydłużającego termin wykonania przedmiotu umowy realizowanej w konsorcjum firm Alstom dla PGE Elektrownia Belchatów w zakresie budowy bloku o parametrach nadkrytycznych o mocy 858 MW. Zwiększenie wartości umowy przypadające na RAFAKO S.A. (członka wewnętrznego konsorcjum firm Alstom Power Systems GmbH i Alstom Power sp. z o.o.) wynosi około 67 milionów złotych. Nowy termin realizacji umowy ustalono na 30 kwietnia 2011 roku. Aneks podpisano w marcu 2010;
- p. zawarcie w okresie 2009 roku kilku umów pomiędzy spółką zależną FPM S.A. i Zespołem Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja S.A. na łączną kwotę około 6,2 miliona złotych. Przedmiotem podpisanych umów jest wykonanie części młynowych dla Zespołu Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja S.A.;
- q. zawarcie w okresie 2009 roku kilku umów pomiędzy spółką zależną FPM S.A. i Elektrownią Kozienice S.A. na łączną kwotę około 5,4 miliona złotych. Przedmiotem podpisanych umów jest wykonanie części młynowych dla Elektrowni Kozienice S.A.;
- r. zawarcie w okresie 2009 roku kilku umów pomiędzy spółką zależną FPM S.A. i ZEC Dalkia Poznań S.A. na łączną kwotę około 6,3 miliona złotych. Przedmiotem podpisanych umów jest wykonanie części młynowych dla ZEC Dalkia Poznań S.A.

3.2. W zakresie innych, istotnych zdarzeń (umowy):

- a. Jednostka dominująca otrzymała postanowienia Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach Wydział X Gospodarczy z dnia 26 lutego 2009 roku o ogłoszeniu upadłości spółki zależnej ELWO S.A. obejmującej likwidację jej majątku. Zarząd RAFAKO S.A. stoi na stanowisku, że upadłość jednostki zależnej w świetle następujących po sobie faktów, o których jednostka dominująca informowała w okresie od 28 listopada 2008 roku w raportach bieżących, jest rozwiązaniem, które w zaistniałej sytuacji w sposób optymalny chroni interesy akcjonariuszy RAFAKO S.A. Ogłoszenie upadłości ELWO S.A. miało wpływ na jednostkowe i skonsolidowane sprawozdanie finansowe Spółki za 2008 rok. W IV kwartale 2008 roku jednostka dominująca dokonała odpisu aktualizującego do zera wartość bilansową pakietu akcji ELWO S.A. na sumę około 19,4 milionów złotych oraz zdecydowała się na wyłączenie tej jednostki zależnej z konsolidacji.
- b. Utworzenie w ramach struktury organizacyjnej jednostki dominującej „Zakładu Elektrofiltrów” zajmujący się oferowaniem i projektowo – handlową realizacją urządzeń odpylających (elektrofiltrów i filtrów workowych).

- c. W związku z roszczeniami ING Banku Śląskiego S.A. w zakresie solidarnej odpowiedzialności RAFAKO S.A. oraz ELWO S.A. za zobowiązania ELWO S.A. w upadłości wynikające z umowy z dnia 25 czerwca 2008 roku (niezapłacone zobowiązania kredytowe i gwarancyjne) jednostka dominująca utworzyła odpis aktualizujący wartość należności w wysokości około 8,9 miliona złotych.
- d. Podjęcie w dniu 19 czerwca 2009 roku przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy RAFAKO S.A. decyzji o wypłacie dywidendy z zysku za 2008 rok. (opisana w nocie 14 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za 2009 rok).
- e. Podpisanie umowy licencyjnej pomiędzy jednostką dominującą i firmą Termokimik Corporation Impianti e Procedimenti Industriali SpA dotyczącej systemów katalitycznego odazotowania spalin (SCR). Podpisana umowa umożliwi RAFAKO S.A. samodzielne projektowanie, produkcję, uruchomienie i sprzedaż systemów redukcji tlenków azotu NOx za pomocą technologii katalitycznej na rynku krajowym i zagranicznym. Systemy te pozwolą na odazotowanie spalin z kotłów energetycznych, instalacji termicznej utylizacji odpadów komunalnych i innych instalacji przemysłowych, niezależnie od ich konstrukcji, wielkości i spalanego paliwa. Umowa obejmuje przekazanie przez Termokimik Corporation dla RAFAKO S.A. wiedzy projektowej w postaci specjalistycznych programów obliczeniowych, przeprowadzenie szkoleń i pozwala na wykorzystanie rozwiązań technicznych, patentów oraz korzystanie z posiadanych przez Termokimik Corporation referencji. W ramach umowy przewiduje się również rozwój technologii odazotowania katalitycznego spalin prowadzony przez jednostkę dominującą. Wg opinii Zarządu, podpisanie niniejszej Umowy może przyczynić się do zwiększenia przychodów RAFAKO S.A. w najbliższych latach. Wynika to m.in. z konieczności wykonania szeregu modernizacji eksploatowanych kotłów i instalacji energetycznych w Polsce pod kątem redukcji emisji NOx.
- f. Zawarcie w okresie 12 miesięcy (od grudnia 2008 do grudnia 2009) kilku umów pomiędzy jednostką dominującą i firmą Polimex – Mostostal S.A. (Wykonawca) na łączną kwotę około 45 milionów złotych. Przedmiotem umowy o największej wartości wynoszącej około 23,5 miliona złotych jest montaż w systemie „pod klucz” kotła parowego olejowo-gazowego nr 8 (wraz z konstrukcją stalową kotłowni) w Elektrociepłowni PKN ORLEN Płock;
- g. zawarcie w okresie 12 miesięcy (od lutego 2009 do lutego 2010) kilku umów z firmą Energomontaż-Północ Belchatów Sp. z o.o.(Wykonawca) na łączną kwotę około 35,6 miliona złotych. Umowa o największej wartości wynoszącej około 20,7 miliona złotych została zawarta w dniu 9 lutego 2010 roku, a jej przedmiotem jest wykonanie, dostawa i montaż konstrukcji kanałów spalin wraz z konstrukcją wsporczą oraz montaż urządzeń dla instalacji odsiarczania spalin w EC Siekierki.

Do umów w zakresie współpracy lub kooperacji znaczących dla działalności gospodarczej Grupy Kapitałowej, które zostały zawarte w 2009 roku, oprócz umów wymienionych w punkcie 3 niniejszego sprawozdania zaliczyć należy także umowy ubezpieczenia.

Wykaz umów ubezpieczeniowych obowiązujących na dzień 31 grudnia 2009 roku zaprezentowano w załączniku nr 6.

Informacje o umowach zawartych z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych przedstawia nota 40 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2009 rok.

4. Ocena sytuacji gospodarczej i finansowej Grupy Kapitałowej

4.1. Przychody ze sprzedaży i ich struktura

Przychody Grupy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów z działalności kontynuowanej w 2009 roku wyniosły 963 664 tysiące złotych i były niższe w stosunku do sprzedaży z działalności kontynuowanej z poprzedniego roku o 162 071 tysięcy złotych (14,4%).

Spadek sprzedaży odnotowany w 2009 roku spowodowany był głównie:

- opóźnieniem w realizacji znaczącego projektu z przyczyn niezależnych od jednostki dominującej (uzgodniono z Klientem nowy, późniejszy termin realizacji umowy zwiększając równocześnie jej wartość oraz zakres realizacji);

- zawieszeniem na żądanie Klientów realizacji dwóch istotnych projektów z przyczyn niezależnych od jednostki dominującej. Prace nad jednym z tych projektów zostały wznowione na początku czerwca 2009 roku, zaś przewidywane wznowienie realizacji drugiego z kontraktów powinno nastąpić w styczniu 2011 roku;
- odmienną od roku poprzedniego listą realizowanych kontraktów o jednostkowym, indywidualnym cyklu realizacji.

Mimo niższego poziomu sprzedaży, portfel podpisanych zamówień przewidywanych do realizacji i fakturowania po 31 grudnia 2009 roku wyniósł ponad 2 miliardy złotych i był o około 48% wyższy od portfela zamówień na koniec 2008 roku.

Głównym źródłem przychodów pozostała sprzedaż produktów i usług wytworzonych w Grupie samodzielnie, bądź z wykorzystaniem dostaw i usług podwykonawców (tzw. „kompletacji dostaw i usług”).

Sprzedaż ta stanowiła 98,5% sumy przychodów Grupy. Sprzedaż towarów i materiałów, uzupełniająca sprzedaż podstawową, stanowiła 1,5% całkowitych przychodów ze sprzedaży.

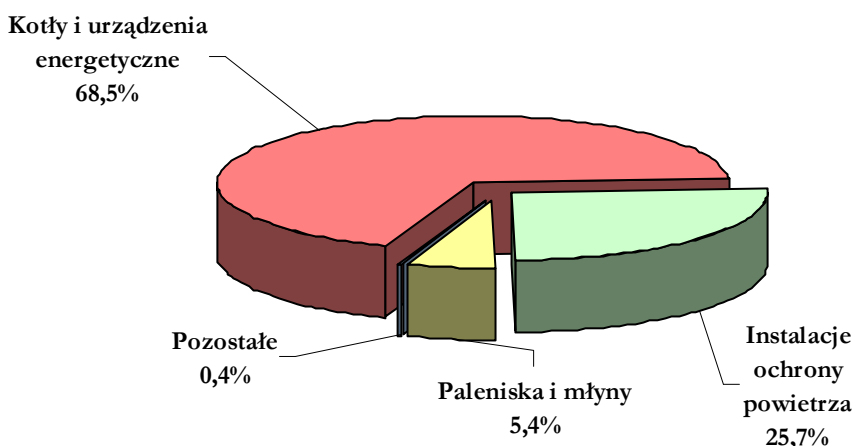
Udział sprzedaży zagranicznej w sprzedaży ogółem wyniósł 36,9%, co oznacza wzrost w stosunku do roku 2008 o 10,4 punktu procentowego. Wartość sprzedaży zagranicznej w 2009 roku wyniosła 355 510 tysięcy złotych i była o 19,3 punktu procentowego wyższa od wartości sprzedaży za rok 2008, w którym wyniosła 298 060 tysięcy złotych.

Głównym powodem wzrostu sprzedaży zagranicznej była sprzedaż elektrofiltrów na rynek niemiecki, które pojawiły się w ofercie jednostki dominującej od 2009 roku (łącznie wzrost sprzedaży urządzeń ochrony powietrza na rynek zagraniczny wyniósł 72 801 tysięcy złotych).

Jednocześnie Grupa Kapitałowa odnotowała spadek wartości sprzedaży na rynku krajowym, która zmniejszyła się w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 219 521 tysięcy złotych, tj. o 26,5%. Spadek sprzedaży wynikał przede wszystkim z zakończenia w roku 2008 realizacji kilku dużych projektów z zakresu budowy oraz modernizacji instalacji odsiarczania spalin, m.in. w elektrowniach Belchatów, Jaworzno, Pątnów i Skawina.

W latach 2008 i 2009 roku jednostka dominująca zawarła kilka istotnych kontraktów na budowę instalacji odsiarczania spalin, w tym dla Elektrociepłowni Siekierki o wartości 489 milionów złotych, Zespołu Elektrowni Dolna Odra o wartości około 258 milionów złotych oraz PGE Elektrownia Belchatów o wartości około 323 miliony złotych, w związku z czym RAFAKO S.A. przewiduje, że sprzedaż instalacji odsiarczania spalin w 2010 roku oraz w kolejnych okresach sprawozdawczych będzie wyższa od sprzedaży w tym zakresie zanotowanej w roku 2009.

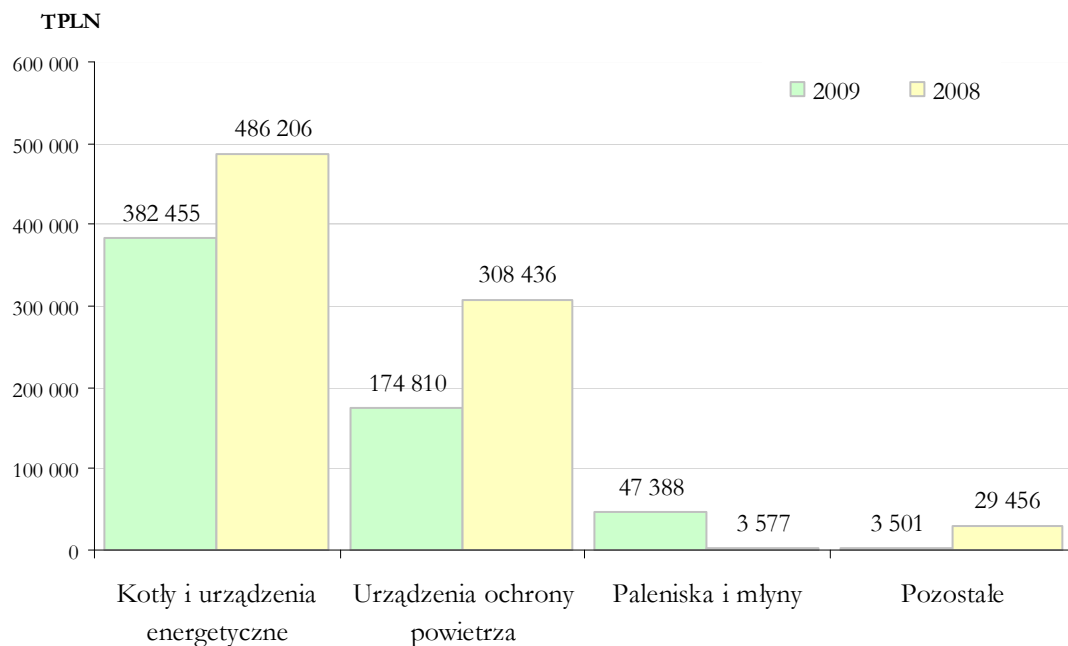
Struktura asortymentowa sprzedaży w 2009 roku przedstawiała się następująco:

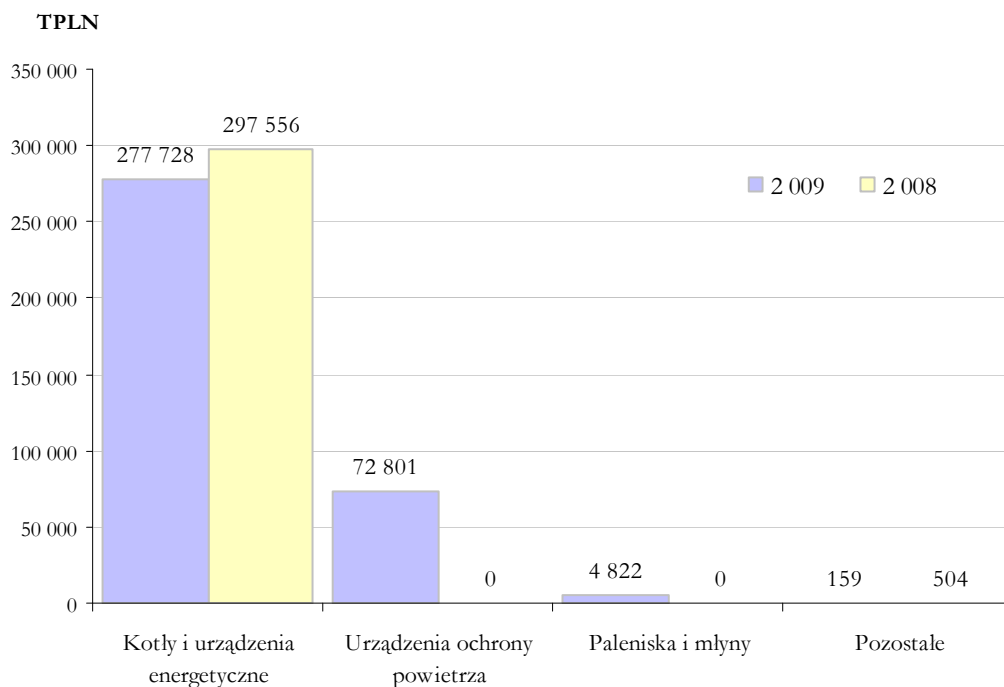
Głównymi odbiorcami wyrobów i usług Grupy pozostała krajowa oraz zagraniczna energetyka zawodowa i przemysłowa, a także zagraniczni i krajowi dostawcy obiektów energetycznych.

Prezentowane przychody obejmują przychody ze sprzedaży dotyczące umów o usługę budowlaną wyceniane metodą zaawansowania kosztów.

Rynek krajowy (2009: 608 154 tys. złotych; 2008: 827 675 tys. złotych)

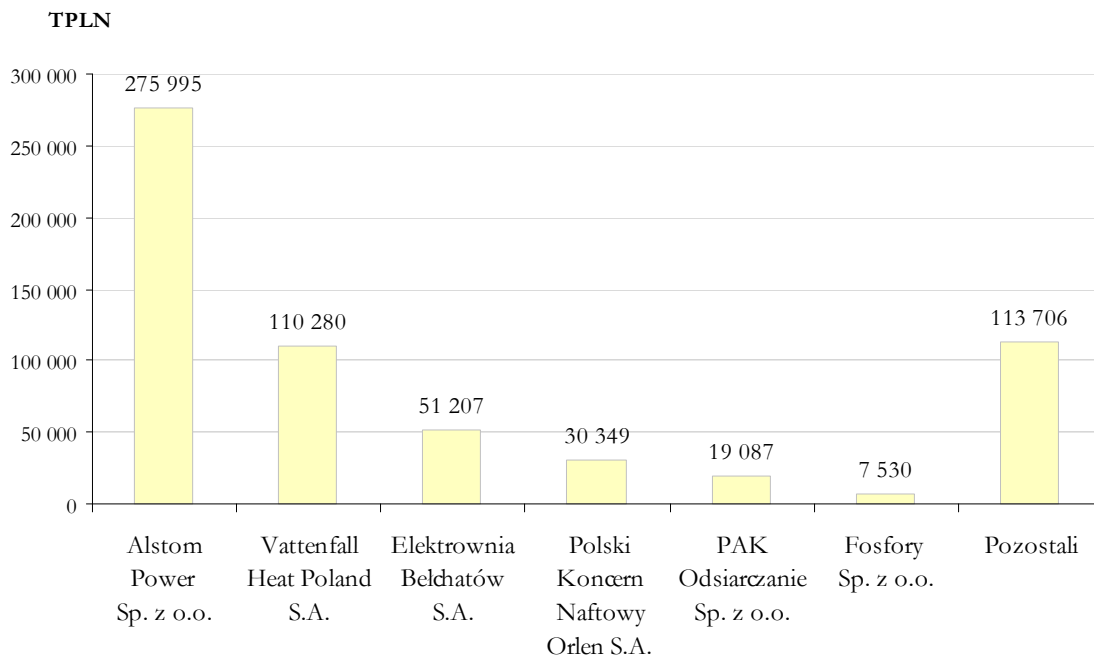

Rynek zagraniczny (2009: 355 510 tys. złotych; 2008: 298 060 tys. złotych):

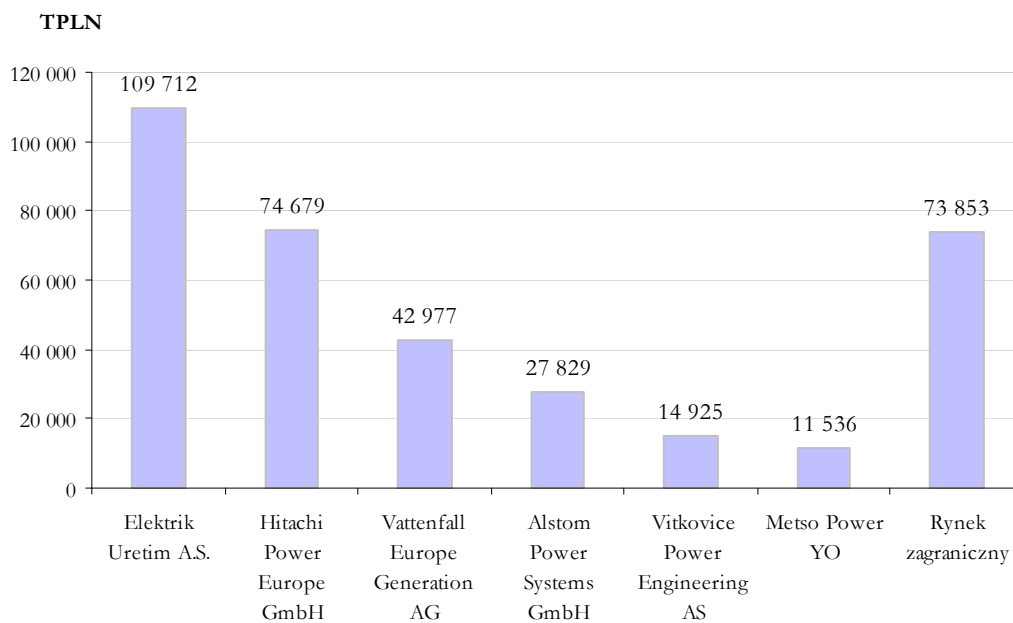
Głównymi odbiorcami wyrobów Grupy Kapitałowej w 2009 roku, byli:

na rynku krajowym:

W 2009 roku głównym odbiorcą Grupy Kapitałowej RAFAKO pozostał Alstom Power Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z 28,6% udziałem w sprzedaży (29,1% w 2008 roku). Przedmiotem realizowanej sprzedaży dla tego klienta są przede wszystkim kotły i urządzenia energetyczne oraz instalacje odsiarczania spalin. Znaczący udział w sprzedaży ma także Vattenfall Heat Poland S.A. (11,4% wartości sprzedaży), dla którego prowadzona jest budowa instalacji mokrego odsiarczania spalin dla EC Siekierki w Warszawie.

na rynku zagranicznym:

Głównym odbiorcą Grupy Kapitałowej RAFAKO na rynku zagranicznym jest Elektryk Uretim AS z siedzibą w Turcji (11,4% udział w sprzedaży) w związku z realizacją kontraktu na modernizację dwóch kotłów energetycznych. Znaczącym dla Grupy Kapitałowej odbiorcą zagranicznym w 2009 roku był także Hitachi Power Europe GmbH z Niemiec (7,7% udział w sprzedaży), dla którego realizowane były dostawy części ciśnieniowej kotła oraz elektrofiltra dla elektrowni w Niemczech.

Charakter asortymentu sprzedaży Grupy Kapitałowej powoduje, że w okresach realizacji największych kontraktów udział znaczących Klientów w sprzedaży przekracza poziom 10% sprzedaży ogółem.

Prezentowane przychody obejmują przychody ze sprzedaży dotyczące umów o usługę budowlaną wycenianych metodą zaawansowania kosztów.

4.2. Dostawy i usługi komplekcyjne oraz zakupy materiałów do produkcji

W 2009 roku głównymi źródłami zaopatrzenia Grupy Kapitałowej RAFAKO były:

Źródła dostaw	Zakupy w tysiącach złotych			
	2009	2008	2009	2008
	wartość	udział w całości zakupów	wartość	udział w całości zakupów
Zakupy krajowe	607 429	84,0%	748 006	80,40%
Zakupy zagraniczne	115 814	16,0%	182 292	19,60%
RAZEM	723 243	100,0%	930 299	100,00%

W roku 2009 struktura dostawców charakteryzowała się znacznym rozdrobnieniem, a udział żadnego z dostawców nie przekroczył poziomu 10% łącznej wartości zakupów.

Grupa zaopatruje się u dostawców zewnętrznych przede wszystkim w rury, blachy, materiały kształtowe, materiały spawalnicze, urządzenia specjalistyczne a także różnego rodzaju usługi obce – prace projektowe, dostawę i montaż maszyn/urządzeń, usługi budowlano – montażowe oraz usługi transportowe.

Asortyment dokonywanych zakupów jest ściśle uzależniony od charakteru i potrzeb realizowanych zleceń (produkcja jednostkowa). Dostępność materiałów do produkcji oraz dostaw i usług komplekcyjnych nie stanowi dla Grupy ograniczenia. Wybór dostawców zależy od możliwości zakupu materiałów i urządzeń spełniających określone wymagania techniczne i jakościowe w określonym terminie oraz w sposób najbardziej ekonomiczny. Zakupów dokonuje się w oparciu o analizę rynku, przy czym krąg dostawców zawężony jest do producentów uznanych, z uwagi na dobrą jakość oferowanych przez nich produktów, jak i ze względu na przestrzeganie przez nich norm bezpieczeństwa, środowiskowych i innych, charakterystycznych i wymaganych dla danego zakupu. W przypadku części kontraktów, potencjalna lista producentów i usługodawców musi być zaakceptowana przez Zleceniodawców Grupy.

Część produkcji przeznaczanej na rynki zagraniczne jest wykonywana z materiałów własnych Zamawiającego (z tzw. „materiałów powierzonych”), co z jednej strony zmniejsza ryzyko wzrostu kosztów operacyjnych Grupy w następstwie zmiany ceny materiałów zaopatrzeniowych, z drugiej zaś skutkuje niższą wartością sprzedaży.

4.3. Transakcje z podmiotami powiązanymi

W 2009 roku jednostka dominująca oraz jednostki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe.

Jednym ze znaczących dostawców Grupy Kapitałowej RAFAKO była jedna ze spółek zależnych FPM S.A. Przedmiotem transakcji przeprowadzanych z FPM S.A. były przede wszystkim zakupy elementów do modernizacji młynów. Łączna wartość zakupów od tego dostawcy w 2009 roku wyniosła 11 611 tysięcy złotych.

4.4. Koszty działalności operacyjnej i ich struktura oraz wynik brutto na sprzedaży

Koszt własny sprzedaży produktów, usług i materiałów w 2009 roku wyniósł 845 003 tysiące złotych, co przy przychodach na poziomie 963 664 tysiące złotych, dało Grupie zysk brutto na sprzedaży z działalności kontynuowanej w wysokości 118 661 tysięcy złotych.

Wzrost wartości zysku, przy malejącym poziomie sprzedaży, wynikał ze wzrostu rentowności działalności operacyjnej brutto (o 2,0 punktu procentowego w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego). Istotny dodatni wpływ na poziom rentowności na podstawowej działalności operacyjnej miał wzrost średniorocznego kursu PLN do EUR, a także niższe od szacowanych koszty realizacji niektórych projektów.

Znaczący udział we wzroście rentowności operacyjnej brutto miała poprawa wyniku na jednym z krajowych kontraktów w następstwie zwiększenia dotychczasowej ceny kontraktowej. Zmiana ceny wynikała z rozszerzenia przedmiotu kontraktu oraz rekompensaty za wzrost kosztów realizacyjnych powstałych na skutek zmian w przepisach wymuszających konieczność wprowadzenia korekt technicznych w dostarczanych elementach przedmiotu kontraktu.

Istotnie ujemny wpływ na poziom rentowności operacyjnej brutto miało pogorszenie wyników na dwóch kontraktach realizowanych dla klienta zagranicznego w następstwie oszacowania kosztów reklamacji oraz konieczności ponoszenia kosztów reklamacji gwarancyjnej dotyczącej jednego z projektów zrealizowanego dla zagranicznego klienta.

Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu (tzw. „koszty ogólne”) w 2009 roku wyniosły 57 596 tysięcy złotych i kształtowały się na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego.

Po uwzględnieniu kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu, zysk na sprzedaży wyniósł 61 065 tysięcy złotych i był o 4,0% wyższy od zysku wypracowanego w roku 2008.

4.5. Pozostałe przychody i koszty operacyjne, wynik na operacjach finansowych

4.5.1. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej

W 2009 roku Grupa zanotowała stratę na pozostałej działalności operacyjnej w wysokości 7 183 tysiące złotych (w 2008 roku strata wynosiła 2 866 tysięcy złotych), na co złożyły się:

1. otrzymane odszkodowania	1 806 tys. zł,
2. zyski na sprzedaży/likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	859 tys. zł,
3. zmiany salda naliczonych i poniesionych kosztów kar kontraktowych	(6 377) tys. zł,
4. koszty sądowe	(956) tys. zł,
5. darowizny	(319) tys. zł,
6. utworzenie odpisu aktualizującego wartość środków trwałych	(279) tys. zł,
7. saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	(1 917) tys. zł.

4.5.2. Wynik na działalności finansowej

Działalność finansowa Grupy w 2009 roku przyniosła Grupie stratę w wysokości 1 685 tysięcy złotych (w 2008 roku Grupa zanotowała stratę w wysokości 6 006 tysięcy złotych), na co złożyły się:

1. odsetki z tytułu instrumentów finansowych	8 945 tys. zł,
2. rozliczenie i wycena instrumentów pochodnych	3 659 tys. zł,
3. dochód ze sprzedaży jednostek uczestnictwa	829 tys. zł,
4. wycena rozrachunków długoterminowych	495 tys. zł,
5. przychody z tytułu wyceny instrumentów finansowych	296 tys. zł,
6. utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności finansowych	(8 946) tys. zł,
7. strata z tytułu nadwyżki ujemnych różnic kursowych	(6 711) tys. zł,
8. saldo pozostałych przychodów i kosztów finansowych	(252) tys. zł.

4.6. Dochody i ich struktura

Zysk netto z działalności kontynuowanej uzyskany przez Grupę Kapitałową w 2009 roku był wyższy od wypracowanego w analogicznym okresie ubiegłego roku i wyniósł 38 830 tysięcy złotych (w 2008: 38 234 tysięcy złotych). Głównym źródłem zysku netto, przy stracie na działalności finansowej (1 685 tysięcy złotych) oraz stracie na pozostałej działalności operacyjnej (7 183 tysiące złotych) był zysk na sprzedaży, tj. zysk na podstawowej działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej w wysokości 118 661 tysięcy złotych.

Zdarzeniami, które miały szczególnie istotny wpływ na wynik Grupy Kapitałowej uzyskany w 2009 roku były:

- wzrost średniorocznego kursu PLN/EUR w 2009 roku;
- poprawa rentowności na jednym z krajowych kontraktów jednostki dominującej w następstwie zwiększenia dotychczasowej ceny kontraktowej. Zmiana ceny wynikała z rozszerzenia przedmiotu kontraktu oraz rekompensaty za wzrost kosztów realizacyjnych powstałych na skutek zmian w przepisach wymuszających konieczność wprowadzenia korekt technicznych w dostarczanych elementach przedmiotu kontraktu;
- pogorszenie rentowności na dwóch kontraktach, realizowanych przez jednostkę dominującą dla klienta zagranicznego, w następstwie oszacowania kosztów realizacji reklamacji;
- konieczność utworzenia rezerwy i ponoszenia kosztów reklamacji gwarancyjnej na jednym z projektów realizowanym przez jednostkę dominującą dla zagranicznego klienta;
- utworzenie rezerwy na ewentualną karę za nieterminową realizację jednego z kontraktów dla zagranicznego odbiorcy;
- utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu toczącego się sporu z ING Bank Śląski S.A. (por. opis zamieszczony w punkcie 3.2.c niniejszego sprawozdania).

Nie można porównać wyników finansowych wykazanych w raporcie za rok 2009 z wcześniej publikowanymi prognozami wyników za ten okres, ponieważ Grupa takich prognoz nie publikowała.

Strukturę i dynamikę skonsolidowanego wyniku brutto w 2009 i 2008 roku przedstawia załącznik nr 4.

4.7. Rentowność i zwrot z kapitału własnego

W 2009 roku, w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku, wzrosła rentowność operacyjna działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO. Wskaźnik rentowności operacyjnej brutto na sprzedaży wzrósł do poziomu 12,3% (o 2,0 punktu procentowego), natomiast wskaźnik rentowności operacyjnej netto na sprzedaży wyniósł 6,3% (wobec 5,2 za rok 2008). Istotny wpływ na poziom rentowności operacyjnej miał wzrost kursu PLN w stosunku do EUR oraz zmiany w szacowanych przychodach i kosztach realizowanych kontraktów.

Straty poniesione na pozostałej działalności operacyjnej w wysokości 7 183 tysiące złotych oraz strata na działalności finansowej w kwocie 1 685 tysięcy złotych (zaprezentowane szczegółowo w punkcie 4.5. niniejszego sprawozdania), przy podatku dochodowym w wysokości 13 367 tysięcy złotych, spowodowały ustalenie wyniku netto na poziomie 38 830 tysięcy złotych. W rezultacie, stopa zwrotu z kapitału własnego w 2009 roku ukształtowała się na poziomie 10,4% (wobec -3,3% w 2008 roku). Stopa zwrotu z aktywów Grupy wyniosła 4,8% (-1,4% w roku 2008).

Wskaźniki rentowności za 2009 i 2008 rok przedstawia załącznik nr 1.

4.8. Płynność finansowa

W 2009 roku wartość wskaźników mierzących płynność finansową Grupy Kapitałowej RAFAKO pozostała na zadawalającym poziomie: wskaźnik „płynności bieżącej” wyniósł 1,5, a „płynności szybkiej” 1,4.

W roku 2009 wydłużeniu okresu rotacji należności o 13 dni (do poziomu 68 dni) towarzyszyło wydłużenie rotacji zapasów o 28 dni (do poziomu 96 dni) oraz zobowiązań handlowych o 1 dzień (do poziomu 54 dni). Cykl rotacji kapitału obrotowego (rotacja należności handlowych + rotacja zapasów – okres płatności zobowiązań handlowych) w stosunku do końca 2008 roku uległ wydłużeniu o 40 dni i wyniósł 110 dni.

Główną przyczyną wydłużenia cyklu kapitału obrotowego było wydłużenie się okresu rotacji zapasów w związku z przyrostem wartości materiałów w depozycie o kwotę 26,3 miliona złotych, tj. o 100% (z kwoty 26,4 miliona złotych na koniec 2008 roku do kwoty 52,7 miliona złotych na koniec grudnia 2009 roku). Materiały w depozycie wyprodukowano na zlecenie jednostki dominującej (dla potrzeb realizowanych kontraktów), jednak ze względu na opóźnienia w realizacji opisane w punkcie 3.1. niniejszego sprawozdania, pozostają czasowo w depozycie ich wykonawców.

Zdolność wywiązywania się spółek Grupy Kapitałowej z zaciąganych zobowiązań należy ocenić pozytywnie. Wszelkie zobowiązania wobec ZUS-u, Skarbu Państwa i pracowników były regulowane terminowo. Niewielkie opóźnienia w zapłacie zobowiązań wobec dostawców były sporadyczne i nie spowodowały powstania istotnych zobowiązań odsetkowych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa Kapitałowa posiadała zadłużenia z tytułu kredytów bankowych w kwocie 4 500 tysięcy złotych. Wskaźnik zadłużenia bankowego na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniósł 1,24% i zmalał o 1,63 punktu procentowego w porównaniu do analogicznego okresu 2008 roku.

Z uwagi na stosunkowo niskie wykorzystanie dostępnych w 2009 roku linii kredytowych, zmiany wysokości oprocentowania czy też marż kredytowych oferowanych przez banki nie miały istotnego wpływu na działalność Grupy.

Ryzyko niedoboru środków pieniężnych i utraty płynności finansowej przez Grupę w chwili obecnej należy określić jako niskie.

Aktualnie najistotniejszym ryzykiem finansowym, na które narażone są jednostki Grupy jest ryzyko walutowe. Zmiany kursu PLN do walut obcych, szczególnie w krótkim okresie czasu i charakteryzujące się dużą dynamiką, mogą mieć istotny wpływ zarówno na rentowność realizowanych przez Grupę kontraktów denominowanych w walutach obcych, jak i poziom różnic kursowych liczonych od aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych, a przeliczanych na PLN.

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym stosowana przez Grupę Kapitałową RAFAKO zakłada wykorzystanie w jak największym stopniu naturalnego zabezpieczenia. Grupa dąży do jak najlepszego strukturalnego dopasowania przychodów i kosztów w tej samej walucie w ramach realizowanych kontraktów. Następnie ekspozycja netto na ryzyko walutowe, która nie jest zabezpieczana w sposób naturalny, zabezpieczana jest w granicach od 30% do 70% szacowanej wartości ekspozycji netto, wyłącznie za pomocą zaakceptowanych typów instrumentów pochodnych.

W drugiej połowie 2008 roku oraz 2009 roku jednostka dominująca zawierała transakcje zabezpieczające w formie kontraktów „forward”. Wartości i daty zapadalności zawartych transakcji walutowych są ściśle skorelowane z przepływami handlowymi, wynikającymi z podpisanych przez jednostki Grupy kontraktów handlowych. Zestawienie nierozliczonych na dzień 31 grudnia 2009 roku transakcji zabezpieczających przedstawiono w notach 29.1 i 36.1 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego rok 2009.

Informacja szczegółowa dotycząca posiadanych instrumentów finansowych oraz opis celów i zasad zarządzania ryzykiem finansowym zostały przedstawione w notach 41 i 42 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2009.

4.9. Stan zadłużenia

W 2009 roku poziom zobowiązań Grupy Kapitałowej wobec jej wierzycieli uległ zmniejszeniu o 53 067 tysięcy złotych. Suma zobowiązań długo- i krótkoterminowych na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 415 237 tysięcy złotych wobec 468 304 tysiące złotych na 31 grudnia 2008 roku. Największy spadek odnotowano w zakresie zobowiązań handlowych, których stan zmniejszył się o 38 604 tysiące złotych, tj. o 26,1% (zmiany głównych pozycji pasywów i aktywów zostały zaprezentowane w załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania).

Wartość aktywów netto Grupy Kapitałowej, które nie były obciążone bilansowymi zobowiązaniami, zarówno długo, jak i krótkoterminowymi na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła: 377 206 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2008 była o 7,5% niższa i wyniosła: 349 007 tysięcy złotych).

Wskaźnik obciążenia majątku zobowiązaniami (długo i krótkoterminowymi), wskazujący na możliwości zabezpieczenia majątkiem Grupy spłaty zadłużenia, w 2009 roku uległ obniżeniu i na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniósł 52,4% (wobec 57,3% na dzień 31 grudnia 2008 roku).

W 2009 roku, w związku z udziałem jednostek Grupy w przetargach oraz w następstwie udzielonych gwarancji kontraktowych, banki i firmy ubezpieczeniowe wystawiły na zlecenie Grupy gwarancje na sumę 387 095 tysięcy złotych. Wskaźnik obciążenia aktywów zobowiązaniami nie uwzględnia zobowiązań z tytułu udzielonych za Grupę gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych (głównie gwarancji dobrego wykonania i zwrotu zaliczki, które są charakterystycznymi zobowiązaniami dla przedmiotu działalności Grupy i rynku wytwórców urządzeń energetycznych) oraz otwartych na zlecenie spółek Grupy akredytyw (związanych z zakupami importowymi). Suma zobowiązań z ww. tytułów na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 726 050 tysięcy złotych (w tym: wartość gwarancji: 724 571 tysięcy złotych; wartość otwartych akredytyw: 1 479 tysięcy złotych).

W porównaniu z wartością gwarancji bankowych i otwartych na zlecenie Grupy akredytyw w 2008 roku suma zobowiązań warunkowych uległa zwiększeniu o 142 222 tysiące złotych. Wzrost wartości gwarancji wynika głównie z konieczności zapewnienia gwarancji w związku z rozpoczęciem realizacji kontraktów o dużej wartości dotyczących instalacji odsiarczania spalin m.in. dla PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. oraz PGE Elektrownia Belchatów S.A.

W związku z realizowanymi kontraktami obok zobowiązań warunkowych (pozabilansowych) Grupa posiada także należności warunkowe, których suma na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 233 079 tysięcy złotych. Główną pozycję tych należności stanowiły gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe na sumę 175 036 tysięcy złotych (z czego gwarancje otrzymane w 2009 roku wynosiły 74 432 tysiące złotych) oraz otwarte akredytywy na sumę 30 994 tysiące złotych (z czego akredytywy otwarte w 2009 roku wynosiły 7 407 tysięcy złotych).

Wskaźniki płynności i zadłużenia za 2009 i 2008 przedstawia załącznik nr 1.

4.10. Informacje o zaciągniętych i wypowiedzianych w danym roku obrotowym umowach dotyczących kredytów i pożyczek

1. Jednostka dominująca podpisała w dniu 25 czerwca 2008 roku umowę kredytową z ING Bankiem Śląskim S.A. na kwotę 80 milionów złotych obejmującą kredyt w rachunku bieżącym (w łącznej kwocie 10 milionów złotych) dostępny w PLN, EUR i USD oprocentowany wg stawki WIBOR 1M+1%, EURIBOR/LIBOR 1M+1,1% oraz linię na gwarancje i akredytywy (do łącznej kwoty 70 milionów złotych), dla jednostek z Grupy RAFAKO, tj. RAFAKO S.A., ELWO S.A. w upadłości oraz RAFAKO Engineering Sp. z o.o. Termin spłaty ustalono na 30 września 2009 roku chyba, że umowa nie zostanie wypowiedziana, wówczas termin spłaty automatycznie przesunął się na kolejny rok, jednak nie dłużej niż do 30 września 2018 roku. Umowa została wypowiedziana przez ING Bank Śląski S.A. z dniem 21 maja 2009 roku z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. Informacje na temat roszczeń ING Banku Śląskiego z tytułu przedmiotowej umowy zostały opisane w punkcie 3.2.c.
2. W dniu 16 listopada 2009 roku jednostka zależna FPM S.A. podpisała z BRE Bank S.A. umowę kredytową na kwotę 1 miliona złotych obejmującą kredyt odnawialny dostępny w PLN, oprocentowany wg stawki WIBOR 1M+1,3%. Zawarta umowa obowiązuje do dnia 14 stycznia 2010 roku.
3. W dniu 17 listopada 2009 roku jednostka zależna FPM S.A. podpisała z BRE Bank S.A. umowę kredytową na kwotę 1 miliona złotych obejmującą kredyt odnawialny dostępny w PLN, oprocentowany wg stawki WIBOR 1M+1,3%. Zawarta umowa obowiązuje do dnia 15 stycznia 2010 roku.

4. W dniu 21 grudnia 2009 roku jednostka zależna FPM S.A. podpisała z BRE Bank S.A. umowę kredytową na kwotę 2 milionów złotych obejmującą kredyt odnawialny dostępny w PLN, oprocentowany wg stawki WIBOR 1M+1,3%. Zawarta umowa obowiązuje do dnia 19 lutego 2010 roku.
5. W dniu 23 grudnia 2009 roku jednostka zależna FPM S.A. podpisała z BRE Bank S.A. umowę kredytową na kwotę 500 tysięcy złotych obejmującą kredyt odnawialny dostępny w PLN, oprocentowany wg stawki WIBOR 1M+1,3%. Zawarta umowa obowiązuje do dnia 21 lutego 2010 roku.

Opis dostępnych na 31 grudnia 2009 roku linii kredytowych przedstawiono w nocie 32 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

4.11. Struktura finansowania aktywów

Suma aktywów na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 792 447 tysięcy złotych i była niższa od sumy aktywów na dzień 31 grudnia 2008 roku o 24 864 tysiące złotych. Udział kapitału własnego w sumie źródeł finansowania aktywów ogółem, w stosunku do końca 2008 roku, zwiększył się o 4,71 punktu procentowego i wyniósł 45,8%.

Kapitał stały, będący sumą kapitału własnego oraz długoterminowych zobowiązań, w całości pokrywał wartość aktywów trwałych oraz w 32,7% wartość aktywów obrotowych.

Struktura finansowania aktywów na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawiała się następująco:

1. aktywa trwale w wysokości 212 131 tysięcy złotych były w całości finansowane kapitałem stałym,
2. aktywa obrotowe w wysokości 580 316 tysięcy złotych były finansowane:
 - kapitałem stałym w 32,7 %,
 - przychodami przyszłych okresów w 35,8 %,
 - zobowiązaniami handlowymi w 18,8 %,
 - pozostałymi zobowiązaniami krótkoterminowymi w 12,7 %.

4.12. Aktywa trwałe

4.12.1. Struktura majątku trwałego

W następstwie realizacji zadań inwestycyjnych, sprzedaży składników majątku trwałego, likwidacji lub sprzedaży zbędnych środków trwałych, aktualizacji wartości aktywów, bądź zmiany stanu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, zmianie uległa struktura aktywów trwałych, która na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku przedstawiała się następująco:

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
1. Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	77,5%	74,2%
- grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	6,9%	6,6%
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej oraz wodnej	43,1%	37,0%
- urządzenia techniczne i maszyny	24,2%	22,8%
- środki transportu	1,2%	0,9%
- środki trwale w budowie	2,1%	6,9%
2. Nieruchomości inwestycyjne	0,0%	0,0%
3. Wartości niematerialne	3,3%	3,3%
4. Wartość firmy z konsolidacji	2,0%	1,9%
5. Aktywa finansowe	2,0%	2,1%
6. Aktywo z tytułu podatku odroczonego	15,2%	18,5%

4.12.2. Opis głównych inwestycji w zakresie aktywów trwałych

W 2009 roku Grupa poniosła nakłady inwestycyjne na niefinansowe aktywa trwale na kwotę 15 575 tysięcy złotych, w tym:

- na rzeczowe aktywa trwale 12 419 tysięcy złotych,
- na wartości niematerialne 3 156 tysięcy złotych.

Przedmiotem nakładów inwestycyjnych na rzeczowy majątek trwały były przede wszystkim nakłady na infrastrukturę budowlaną (w tym głównie adaptacja budynków na centrum konferencyjno – szkoleniowe, budowa warsztatów szkolnych), zakupy maszyn i urządzeń do produkcji oraz zakup sprzętu komputerowego. Przedmiotem nakładów inwestycyjnych na wartości niematerialne był głównie zakup licencji dotyczącej systemów katalizacyjnego odazotowania spalin (SCR) od firmy Termokimik Corporation.

Powyższe inwestycje były finansowane ze środków własnych.

Finansowe aktywa trwale na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosły 4 189 tysięcy złotych i były niższe od stanu na koniec 2008 roku o 370 tysięcy złotych.

Ponadto wolne środki finansowe Grupy Kapitałowej były przedmiotem lokat i inwestycji krótkoterminowych. Na dzień 31 grudnia 2009 roku stan lokat krótkoterminowych wynosił 149 028 tysięcy złotych, natomiast suma inwestycji krótkoterminowych wynosiła 38 235 tysięcy złotych. Przedmiotem inwestycji krótkoterminowych były aktywa szczegółowo opisane w nocie 29.2 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

W 2007 roku, na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia RAFAKO S.A. z dnia 23 stycznia 2007 roku, jednostka dominująca przeprowadziła emisję akcji z zachowaniem prawa poboru. W następstwie przeprowadzonej emisji 52 200 000 akcji zwykłych na okaziciela serii I o wartości nominalnej dwa złote każda, kapitał zakładowy RAFAKO S.A. został podwyższony o kwotę 104,4 miliona złotych.

Do końca 2009 roku środki z emisji zostały wykorzystane na:

1. nabycie składników finansowego majątku trwałego na sumę 37,5 miliona złotych, w tym:
 - a) nabycie 70,50% akcji Spółki FPM S.A. z siedzibą w Mikołowie za łączną kwotę 30 milionów złotych,
 - b) podwyższenie kapitału zakładowego oraz nabycie 5 048 akcji ELWO S.A. z siedzibą w Pszczynie za kwotę 6,4 miliona złotych,
 - c) inne na sumę 1,1 miliona złotych,
2. sfinansowanie nakładów na niefinansowy majątek trwały na sumę 32,5 miliona złotych,
3. zwiększenie składników środków obrotowych na sumę 20 milionów złotych,
4. pokrycie kosztów emisji w wysokości 1,9 miliona złotych.

Łącznie do 31 grudnia 2009 roku wykorzystano 91,9 miliona złotych środków pochodzących z emisji akcji serii I. Do wykorzystania po 2009 roku pozostały środki w wysokości około 12,5 miliona złotych z przeznaczeniem na sfinansowanie akwizycji kapitałowych.

4.12.3. Zmiany w powiązaniach kapitałowych Grupy

W 2009 roku miały miejsce następujące zmiany w zakresie powiązań jednostki dominującej z innymi podmiotami:

1. W dniu 9 września 2009 roku jednostka dominująca otrzymała postanowienie Rejestru Handlowego Kantonu w Zurychu o rozwiązaniu spółki RAFAKO – HANDELS AG, ponieważ spółka nie wykazywała żadnej praktycznej działalności i żaden zasadny wniosek dla prawnego zachowania wpisu w ciągu wyznaczonego okresu czasu nie został złożony.
2. W dniu 30 stycznia 2009 roku Spółka Energo Investments S.A. w likwidacji postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego została wykreślona z rejestru spółek handlowych.

4.13. Wysokość i struktura kapitału własnego Grupy

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku skonsolidowany kapitał własny Grupy Kapitałowej RAFAKO wynosił 377 206 tysięcy złotych, z tego:

1. kapitał akcyjny wynosił 139 200 tysięcy złotych i był podzielony na 69 600 000 akcji zwykłych serii A, B, C, D, E, F, G, H, I;
2. nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej wynosiła 36 778 tysięcy złotych;
3. kapitał zapasowy wynosił 149 236 tysięcy złotych (w 2009 roku nastąpił wzrost o 6 369 tysięcy złotych, który był następstwem przeznaczenia części zysku netto za rok 2008 na zwiększenie tego kapitału);
4. zyski zatrzymane (bieżącego okresu) wynosiły 37 354 tysiące złotych;
5. kapitał przypadający na udziały niekontrolujące wynosił 13 927 tysięcy złotych;
6. różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej wynosiły 711 tysięcy złotych.

W 2009 roku jednostka dominująca nie nabywała akcji własnych.

5. Podstawowe zagrożenia i ryzyka związane z pozostałymi miesiącami roku obrotowego

5.1. Zewnętrzne i wewnętrzne czynniki istotne dla bieżących wyników finansowych oraz rozwoju Grupy

5.1.1. Czynniki zewnętrzne:

- kontynuacja procesu prywatyzacji sektora energetycznego,
- polityka energetyczna Unii Europejskiej,
- polityka w zakresie nowych inwestycji w sektorze energetycznym oraz w zakresie dywersyfikacji paliw w energetyce,
- istniejące uregulowania rynku energii elektrycznej,
- działania bezpośrednich konkurentów spółek Grupy,
- sytuacja finansowa i pozycja rynkowa odbiorców i partnerów konsorcjalnych jednostki dominującej,
- wywiązywanie się zleceniodawców z terminów płatności,
- kształtowanie się cen materiałów zaopatrzeniowych (głównie wyrobów hutniczych) oraz cen produktów i usług kompletacyjnych,
- kształtowanie się kursów walut (w szczególności kursu euro),
- stopień zaangażowania banków w zakresie finansowania i udzielania gwarancji bankowych na realizowane przez spółki Grupy kontrakty,
- zmiany rynkowego poziomu wynagrodzeń pracowników w zawodach istotnych dla Grupy,
- postęp technologiczny.

5.1.2. Czynniki wewnętrzne:

- zdolność do wykorzystania efektów zakończonych i planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych mających na celu podniesienie efektywności funkcjonowania jednostki dominującej, w szczególności w zakresie działalności produkcyjnej i zarządzania oraz zwiększenie zdolności do pozyskiwania i realizacji zamówień,
- doskonalenie procesów zarządzania jednostką dominującą, w tym procesu zarządzania kontraktami długoterminowymi oraz kosztami funkcjonowania (kosztami „stałymi”),
- utrzymanie płynności finansowej spółek Grupy Kapitałowej,
- utrzymanie i pozyskiwanie nowych wysoko wykwalifikowanych kadr projektowych i produkcyjnych,
- utrzymanie wysoko wykwalifikowanej kadry Grupy Kapitałowej.

5.2. Podstawowe zagrożenia i ryzyka

Grupa Kapitałowa identyfikuje następujące zagrożenia i ryzyka dla jej działalności w najbliższym okresie:

- ryzyko ograniczenia lub przesunięcia w czasie inwestycji przez Klientów Grupy, związane ze spowolnieniem gospodarczym i ograniczeniem akcji kredytowej udzielanej przez banki,
- wzrost zagrożenia niewypłacalnością odbiorców spółek Grupy, szczególnie strefy euro, spowodowanych kryzysem gospodarczym, a także potencjalne ryzyko nieotrzymania zapłaty za wykonane dostawy,
- polityka w zakresie nowych inwestycji w sektorze energetycznym oraz w zakresie dywersyfikacji paliw w energetyce,
- zwiększone prawdopodobieństwo niewypłacalności poddostawców spółek Grupy, szczególnie zagranicznych, spowodowane dekonjunkturą na rynku generującą zatory płatnicze oraz problemy z pozyskaniem finansowania bieżącej działalności; Grupa na bieżąco monitoruje stan należności i zobowiązań, a także sytuację finansową kontrahentów,
- ryzyko związane z niestabilnością złotego, które utrudnia prawidłowe oszacowanie rentowności zawieranych kontraktów długoterminowych,
- ryzyko konieczności uznania roszczeń ING Banku Śląskiego S.A. dotyczących solidarnej spłaty za ELWO S.A. w upadłości, zobowiązań z tytułu umowy kredytowej (por. opis zamieszczony w punkcie 3.2.c.),
- ryzyko związane z koniecznością wykorzystania utworzonej rezerwy na ewentualną karę za nieterminową realizację jednego z kontraktów dla zagranicznego odbiorcy,
- ryzyko technologiczne, wynikające z implementacji skomplikowanych, nowatorskich procesów technologicznych i procedur jakościowych wytwarzania elementów z trudnych, wysokogatunkowych materiałów w procesach produkcyjnych i związane z tym zagrożenie obciążenia karami umownymi, w następstwie powstałych błędów technologicznych

Opis celów i zasad zarządzania ryzykiem finansowym, z wyszczególnieniem najbardziej istotnych rodzajów ryzyk, przedstawiono w nocie 41 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej.

Ryzyka i szanse związane z realizowanymi „umowami o budowę” zostały wyszczególnione w nocie 8 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

6. Stanowisko zarządu dotyczące zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Grupa nie publikowała prognoz na 2010 rok.

7. Sprawy sporne, postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Spółki Grupy Kapitałowej nie są stronami postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej o jednostkowej wartości przekraczającej 10% wartość kapitału własnego.

Istotne sprawy sporne i postępowania sądowe zostały opisane w nocie 38.3. dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

8. Zawarcie przez emitenta lub jednostkę od niego zależną jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi

W 2009 roku i 2008 roku jednostka dominująca i jednostki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe.

Szczegółowy wykaz wartości transakcji dokonanych z podmiotami powiązanymi w 2009 roku przedstawiono w nocie 39 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2009 roku.

9. Udzielenie przez jednostkę dominującą lub przez jednostkę od niej zależną poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

Jednostka dominująca i jednostki od niej zależne nie udzielały w 2009 roku poręczeń kredytu, pożyczki lub gwarancji łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, których łączna wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych jednostki dominującej.

Szczegółowy opis zmian należności i zobowiązań warunkowych został zaprezentowany w notach 38.1 i 38.2 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2009 roku.

10. Sytuacja kadrowa, zatrudnienie w Grupie Kapitałowej RAFAKO

W 2009 roku przeciętne zatrudnienie w Grupie wynosiło 2 227 pracowników i w porównaniu z rokiem 2008 zwiększyło się o 29 pracowników.

Według stanu na koniec 2009 roku wśród pracowników Grupy zwiększył się udział pracowników posiadających wykształcenie wyższe i średnie - stanowili oni 63,49% zatrudnionych (31 grudnia 2008: 61,62%). Udział absolwentów wyższych uczelni nieznacznie wzrósł z 28,80% w 2008 roku do 31,79% ogółu zatrudnionych w 2008.

W niewielkim stopniu uległa zmianie struktura wiekowa zatrudnionych: udział pracowników w wieku do 40 lat zmalał z 41,12% w 2008 roku do 40,28% w 2009, zmalał również w wieku od 41 do 50 lat (z 28,94% w 2008 roku do 27,66% w 2009), natomiast nieznacznie wzrósł w wieku powyżej 50 lat – 32,06% (31 grudnia 2008: 29,94%).

W 2009 roku nieznacznie zmalał udział w Grupie pracowników ze stażem pracy do 10 lat - stanowili oni 23,80% ogółu zatrudnionych w porównaniu do 24,24% w 2008, zmalał także udział pracowników o stażu od 11 do 20 lat – 16,93% (31 grudnia 2008: 17,43%), natomiast wzrósł udział pracowników ze stażem pracy powyżej 20 lat – 59,27% (31 grudnia 2008: 58,33%).

11. Przedsięwzięcia z zakresu działalności rozwojowej i jakości

Z ważniejszych prac badawczo – rozwojowych oraz prac z zakresu jakości, które zostały zakończone w 2009 roku, wymienić należy:

- a. opanowanie techniki i technologii spawania stali FB2 metodami 141 i 111;
- b. zamodelowanie pracy wodooddzielacza kotłowego w układzie z wymuszoną cyrkulacją;
- c. zakończenie badań i opracowań mających na celu usamodzielnienie się w zakresie projektowania IOS metodą mokrą wapienną;
- d. symulacja numeryczna urządzeń Instalacji Odsiarczania Spalin celem optymalizacji rozmieszczenia dysz, poziomów zraszania oraz kształtu reaktora.

12. Przedsięwzięcia w zakresie komputeryzacji i zarządzania

Jednostka dominująca posiada wdrożone systemy klasy ERP (BAAN), komunikacji (Lotus Notes), wspomaganie projektowania CAD/CAM/CAE zintegrowane na poziomie podstawowych obiektów biznesowych (klient, projekt, dostawca). Pozwala to na wykonywanie całego szeregu przekrojowych analiz i budowanie wiarygodnych baz informacyjnych wspomagających podejmowanie decyzji.

W 2009 roku zakończono wdrożenie nowego systemu rejestracji czasu pracy i kontroli dostępu osób na teren RAFAKO S.A. Obecnie system spełnia wysokie wymagania funkcjonalne i zapewnia poprawne rozliczenie czasu pracy pracowników.

W roku 2009 w jednostkach Grupy Kapitałowej RAFAKO nie dokonywano zmian podstawowych zasad zarządzania.

Spółki Grupy nie uruchamiały programów akcji pracowniczych.

W związku z realizacją kontraktu podpisanego w listopadzie 2007 roku pomiędzy jednostką dominującą a firmą Elektrik Uretim A.S. z Turcji na wykonanie „pod klucz” modernizacji dwóch kotłów w Elektrowni Yenikoy oraz przyszłych kontraktów na tym rynku, jednostka dominująca utworzyła oddział w Turcji.

13. Pozostałe informacje

Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w Grupie Kapitałowej RAFAKO w 2009 roku zawiera załącznik nr 7.

Informacja o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści dla osób zarządzających i nadzorujących została podana w nocie 39.8 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Z każdą osobą zarządzającą jednostka dominująca ma zawartą umowę o zarządzanie, która indywidualnie reguluje kwestię rekompensaty za ewentualne odwołanie lub rezygnację danej osoby z pełnionej funkcji i stanowiska.

Ilość akcji RAFAKO S.A. będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, a także ilość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych z RAFAKO S.A., będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących zaprezentowano w nocie 39.7 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Grupie nie są znane umowy w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

14. Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej w 2010 roku

Obserwowana od roku 2008 trudna sytuacja w gospodarce światowej nie powinna istotnie wpłynąć na perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej RAFAKO, ponieważ jednostki Grupy nie działają w sektorze bezpośrednio narażonym na skutki kryzysu gospodarczego. Realizowane kontrakty mają w przeważającej części zapewnione finansowanie. Ponadto ogromne zaległości inwestycyjne w polskiej energetyce stanowią zapowiedź, że w najbliższych latach Grupa nie powinna borykać się z problemem braku zamówień, trudno sobie bowiem wyobrazić, aby Polska mogła sobie pozwolić na dłuższe powstrzymanie modernizacji branży energetycznej.

Dotrzymanie zobowiązań Polski, zapisanych w Traktacie akcesyjnym, w zakresie krajowej wielkości emisji CO₂, SO₂ i NO_x oraz wymagań unijnych dyrektyw, stwarza potrzebę uruchomienia szeregu projektów modernizacyjnych i inwestycyjnych przez polskie spółki energetyczne. Jednostka dominująca już od kilku lat jest przygotowywana na inwestycyjne wyzwania rynkowe. Jednak zmiany prawne, w szczególności zmiany przepisów w zakresie ochrony środowiska, wpływają na potrzebę ciągłego dokonywania weryfikacji programów i planów modernizacyjnych w elektrowniach, co obok kryzysu ekonomicznego, jest głównym czynnikiem hamującym w obszarze inwestycji. Pomimo tego spółki publikują zapowiedzi przetargowe, w których jednostki Grupy Kapitałowej zamierzają aktywnie uczestniczyć. Najważniejsze z nich to rozpoczęte procesy przetargowe w Elektrowni Siekierki, Elektrowni Rybnik oraz Elektrowni Opole.

W perspektywie najbliższych lat znaczna część dzisiejszych mocy wytwórczych energii elektrycznej i ciepłej w jednostkach węglowych będzie musiała zostać wycofana lub oddana do kompleksowej modernizacji, ponieważ są to jednostki przestarzałe i wysokoemisyjne. Przez wiele lat majątek wytwórczy bardzo się zdekaptalizował, co więcej nie spełnia norm ekologicznych. Dlatego wiele planów inwestycyjnych jest związanych z wyłączeniem bloków niespełniających norm środowiskowych. Biorąc pod uwagę wiek i zużycie urządzeń naszej energetyki, w sposób zdecydowany powinien nastąpić rozwój budowy nowych mocy wytwórczych. Sprawność wytwarzania w nowych jednostkach nie powinna być niższa niż 42% netto. Takiej sprawności nie da się osiągnąć przez modernizację starych jednostek wytwórczych. Konkurencyjność polskiej energetyki na rynku energii elektrycznej w Unii Europejskiej powinny zapewnić nowe bloki energetyczne, uzyskujące wysokie sprawności i spełniające europejskie normy ekologiczne.

W listopadzie 2009 roku Rada Ministrów przyjęła dokument: „Polityka energetyczna Polski do 2030 roku”. Program opisuje obszary zagadnień, które są kluczowe dla dalszego funkcjonowania sektora energetycznego, w tym przede wszystkim:

- konieczność uruchomienia mechanizmów konkurencji w sektorze energetycznym,
- poprawa efektywności energetycznej,
- wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii,
- dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej,
- rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw,
- rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii,
- ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

W dziedzinie ochrony środowiska przyjęto generalne założenia uwzględniające:

- opłaty za emisję CO₂ zgodnie z ustaleniami Rady Europejskiej i Parlamentu z grudnia 2008 roku,
- ograniczenia emisji SO₂ i NO₂ do poziomów, wynikających obecnych regulacji międzynarodowych,
- rozwój niskoemisyjnych technologii wytwarzania energii oraz źródeł skojarzonych rozproszonych.

Z przedstawionych założeń dokumentu wynika dominująca pozycja paliw stałych w strukturze produkcji energii elektrycznej. Krajowe zasoby węgla kamiennego i brunatnego pozostaną ważnymi stabilizatorami bezpieczeństwa energetycznego w kraju. Założono odbudowę wycofywanych z eksploatacji węglowych źródeł energii, w okresie do 2017 roku, a także odbudowę części elektrociepłowni systemowych na węgiel kamienny.

Strategicznego znaczenia nabiera zapis dotyczący dywersyfikacji struktury wytwarzania energii elektrycznej, poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej. Zgodnie z tym założeniem, w roku 2030 paliwo jądrowe powinno zapewnić 6,3% całkowitego zapotrzebowania na energię pierwotną oraz 15,7% zapotrzebowania na energię elektryczną. Założono, że produkcja z pierwszego bloku jądrowego osiągnie wartość około 10 TWh w roku 2020. W 2030 roku założono pracę trzech bloków jądrowych o mocy netto 4500 MW, z produkcją ponad 31 TWh rocznie. Technologia jądrowa jest szansą na włączenie się RAFAKO S.A. w realizację projektów związanych z budową elektrowni jądrowej w Polsce. Uruchomienie programu jądrowego wiąże się z dostosowaniem długoterminowej strategii rozwoju Grupy Kapitałowej, z aktywizacją nowych działań. Należy dodać, że jednostka dominująca produkowała już elementy instalacji atomowej: stabilizatory ciśnienia, rurociągi i zawory.

Celami, jakie wyznacza program w zakresie odnawialnych źródeł energii, jest osiągnięcie w 2020 roku 15% ich udziału w zużyciu energii finalnej oraz 20% udziału w 2030 roku, a także osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji.

Polityka energetyczna zakłada zmniejszenie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu krajów „starej” Unii Europejskiej sprzed 2004 roku oraz przewiduje rozwój bez wzrostu zużycia energii. Cele te wiążą się z koniecznością szybkiego wdrażania nowoczesnych technologii i dokonania zmian w prawie, umożliwiających wywiązanie się z ambitnych zadań inwestycyjnych i ochrony środowiska, wyznaczonych zarówno przez polski rząd, jak i Unię Europejską.

Przeprowadzone analizy wskazują, że technologie pozawęglowe w naszym kraju nie staną się jednak poważną konkurencją dla energetyki opartej na węglu. Projekt programu Polityki Energetycznej Polski do roku 2030 zakłada spadek udziału węgla w produkcji energii o połowę. Ponieważ jednak dzisiaj udział węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii sięga 96%, więc nawet po ostrej redukcji, blisko połowa polskiej energii będzie pochodzić z węgla. Problem w tym, aby pochodziła ona z czystych technologii spalania, a nie z tradycyjnych technologii węglowych.

Czynnikiem, który będzie miał z pewnością pozytywny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej będą fundusze Unii Europejskiej przeznaczone na wsparcie sektora energetycznego. Fundusze UE na dofinansowanie inwestycji energetycznych, chociaż bezpośrednio nie są kierowane do jednostek Grupy to mają jednak bardzo duży wpływ na finansowe możliwości inwestycyjne jej potencjalnych Klientów, dlatego pośrednio wpływają również na wielkość portfela zamówień.

Wykorzystanie możliwości, jakie dają środki pomocowe, uwarunkowane jest akceptacją programu wydatkowania tych środków przez Komisję Europejską. W Polsce program funkcjonuje obecnie pod nazwą Narodowa Strategia Spójności. Dla przedsiębiorstw z sektora energetyki, najbardziej interesujące są następujące „działania” programu:

- Działanie 4.3. Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT),
- Działanie 4.5 Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza,
- Działanie 9.1 Wysokosprawne wytwarzanie energii,
- Działanie 9.4 Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych.

W odpowiedzi na problemy braku nowych mocy, założenia ekologiczne i niewystarczające ilości nośników energii, jednostka dominująca w swojej strategii wychodzi naprzeciw Klientom sektora energetycznego, oferując wysokosprawne urządzenia energetyczne oraz instalacje ochrony środowiska.

W 2010 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO w dalszym ciągu będzie oferować kotły o parametrach nadkrytycznych, kotły z cyrkulacyjnym złożem fluidalnym, kotły odzyskowe, w tym kotły współpracujące z turbiną gazową, diagnostykę, modernizację i naprawę kotłów i urządzeń trzykotłowych, paleniska i palniki piecowe, młyny (m.in. do przemiału węgla), ruszty oraz elementy kotłów i odpylaczy.

Konieczność spełnienia zaostrzających się unijnych norm w zakresie ekologii powinna sprzyjać dalszemu zaangażowaniu jednostki dominującej na krajowym rynku instalacji ochrony środowiska, któremu oferuje posiadane technologie w zakresie realizacji kompletnych obiektów instalacji odsiarczania spalin, termicznej utylizacji odpadów komunalnych i przemysłowych oraz spalania biomasy, modernizacji kotłów pod kątem obniżenia emisji tlenków azotu, a także w zakresie urządzeń odpylających.

Planowane na rok 2010 nakłady inwestycyjne dotyczyć będą zakupu udziałów/akcji wybranych spółek krajowych i zagranicznych o podobnym profilu działalności, których nabycie zwiększy, bądź uzupełni zakres oferty produktowej Grupy Kapitałowej oraz zakupu produkcyjnych maszyn i urządzeń, a także oprogramowania, sprzętu komputerowego oraz dalszej modernizacji budynków i budowli. Inwestycje będą finansowane głównie ze środków własnych jednostek Grupy, w tym ze środków pozyskanych z przeprowadzonej w 2007 roku emisji akcji jednostki dominującej serii I. Część nakładów inwestycyjnych może zostać zrealizowana z wykorzystaniem leasingu.

Prognozy działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO na rok 2010 przewidują uzyskanie dodatniego wyniku finansowego netto. Plany te oparte są na przewidywanej realizacji podpisanych kontraktów, które zabezpieczają znaczącą część prognozowanej sprzedaży oraz na zamówieniach, jakie jednostki Grupy muszą pozyskać w ciągu 2010 roku, aby zrealizować w pełni swoje zamierzenia.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd RAFAKO S.A., jednostki dominującej Grupy Kapitałowej RAFAKO oświadcza, że:

- 1) wedle najlepszej wiedzy, sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku i porównywalne dane finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy oraz jej wynik finansowy, oraz że sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń;
- 2) podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa, oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Podpisy członków Zarządu

22 marca 2010 roku Wiesław Różacki Prezes Zarządu

22 marca 2010 roku Krzysztof Burek Wiceprezes Zarządu

22 marca 2010 roku Roman Czerwiński Wiceprezes Zarządu